

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ
ПАРТІЙ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**
8 - 10 грудня 2006 року, м. Донецьк

ЗВЕРНЕННЯ УЧАСНИКІВ ГРОМАДСЬКОГО ФОРУМУ

«Ефективність політичних партій в Україні: проблеми та перспективи»

до політичних партій та громадських організацій

Внесення змін до Конституції України 8 грудня 2004 року, запровадження пропорційної виборчої системи на виборах до Верховної Ради України та місцевих виборах, проведення виборів за цією системою у березні 2006 року створили передумови для подальшого посилення ролі партій у здійсненні влади як на центральному, так і на місцевому рівнях. Політичні партії стали не лише реальними суб'єктами формування державної, регіональної та місцевої політики, – але й перетворилися на єдиний легітимний механізм «приходу до влади».

Таке посилення ролі та значення політичних партій відкриває шлях до подальшої деконцентрації влади та ідеологічної структуризації українського суспільства. Однак, те, чи скористається Україна цим шансом, залежить насамперед від провідних політичних партій. Адже «партійна демократія» сама по собі не є панацеєю від усіх традиційних негараздів українського політикуму: невмотивованості та непрогнозованості владних рішень, ігнорування позиції різних суспільних груп стосовно тієї чи іншої проблеми на користь вузькокорпоративних інтересів при розробці та реалізації державної політики, неадекватності кадрової політики, анонімності ухвалених рішень тощо.

Нова роль політичних партій висуває до них і нові вимоги – на суспільному порядку денному з'являється потреба забезпечення нової якості політичних партій, налагодження дієвих механізмів внутрішньопартійної демократії та громадського контролю.

Ми закликаємо політичні партії

вдатися до рішучих змін, які створять підґрунтя для продовження демократичних перетворень в громадсько-політичному житті України,

спиратися у своїй діяльності на європейські цінності (верховенства права, прав людини, свободи слова, демократичного врядування, тощо) та

дотримуватися європейських стандартів (прозорість, підзвітність, внутріпартійна демократія, державне фінансування),

використовувати механізми та формати, запропоновані європейськими інституціями (Рада Європи, Європейська Комісія), зокрема роботу Української школи політичних студій та цього та наступних Громадських форумів для підвищення ефективності своєї діяльності, запровадження демократичних процедур і практик у процес формування нової генерації політиків,

і наголошуємо на необхідності:

- 1) забезпечення чіткої ідеологічної визначеності політичної партії, наявності зрозумілих та обґрунтованих програм галузевих перетворень та бачення стратегічного розвитку держави;
- 2) формування програмних позицій політичних партій у ході всебічних внутрішньопартійних дискусій щодо можливих підходів до вирішення ключових питань державної політики; варто запровадити формування виборчих списків за результатами «праймеріз» у місцевих партійних осередках відповідного рівня;
- 3) налагодження чіткої взаємодії представників політичної партії в органах влади з партійними організаціями: позиції фракцій у представницьких органах влади з ключових голосувань мають отримувати легітимність від партійних органів відповідного рівня;
- 4) створення механізмів інформування членів політичних партій, виборців та суспільство загалом щодо причин ухвалення ті чи інших рішень, їх відповідності взятим на себе політичними партіями передвиборчим обіцянкам та задекларованим програмним цілям;
- 5) забезпечення періодичного звітування політичних партій та їх представників у владі про свою діяльність;
- 6) запровадження новітніх комунікаційних інструментів спілкування з членами партії та її виборцями у міжвиборчий період (друковані видання, інтернет-ресурси) тощо;
- 7) поглиблення співпраці з громадськими організаціями для забезпечення інформування громадськості про партійні ініціативи та законодавчу діяльність партійних фракцій, проведення консультацій для розробки ефективної державної політики, реалізації та реформування місцевого самоврядування та якісної участі у виробленні муніципальної політики;
- 8) забезпечення відповідальності політичної партії за професійний рівень та етику поведінки своїх представників у органах влади усіх рівнів шляхом створення системних навчальних програм для підвищення їх професійного рівня та формування демократичноорієнтованих етичних стандартів роботи;
- 9) налагодження ефективних механізмів політичної освіти членів політичних партій та населення в цілому, системи поширення успішного досвіду організації роботи партійних організацій, підготовки членів виборчих комісій, спостерігачів, пропагандистів, які у міжвиборчий період будуть роз'яснювати логіку дій партії широким суспільним верствам, сприяти здобуттю активістами політичної партії освіти, необхідної для ефективної роботи у сфері державного / регіонального / муніципального управління;
- 10) сприяння створенню прозорих механізмів фінансування політичних партій (зокрема, шляхом відмови від сумнівних джерел фінансування та забезпечення реальної диверсифікації своїх фінансових джерел), дотриманню та подальшому розвитку законодавства України про державне фінансування політичних партій;
- 11) подальшого вдосконалення українського законодавства, яке регулює проведення виборів та діяльність органів місцевого самоврядування. Зокрема, видається за доцільне підготувати законодавчі пропозиції щодо розведення в часі місцевих та парламентських виборів; ініціювати процес перегляду виборчої системи на основі «закритих списків»; забезпечити партійну прив'язку кандидатів на посади міських голів; врегулювати правове становище депутатів місцевих рад в разі припинення діяльності політичної партії по списках яких вони були обрані; створити дієві інструменти забезпечення відповідальності представників органів місцевого самоврядування перед членами територіальних громад через механізм відкликання депутатів місцевих рад тощо. Зважаючи на потребу приведення законодавства у відповідність до нової ролі політичних партій є необхідність ініціювати розробку нової редакції Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про статус депутатів місцевих рад».

Втілення в життя вищезазначених змін та перетворень можливе лише за умови поєднання зусиль політичні партії та громадських організацій, покликаних забезпечити їх підтримку та громадський контроль, у зв'язку із цим, **закликаємо громадські організації**:

- 1) сприяти поширенню та розвитку ініціатив Громадського Форуму “Ефективність політичних партій в Україні: проблеми і перспективи”, подальшу роботу над усіма проблемами, піднятими у ході його роботи;
- 2) створювати умови для забезпечення прозорості роботи політичних партій через механізми громадського моніторингу діяльності політичних партій та їх представників у органах влади різних рівнів;
- 3) забезпечувати інформування населення для результатів діяльності політичних партій, зокрема – в аспекті виконання передвиборчих обіцянок;
- 4) розвивати співпрацю з політичними партіями з метою спільної участі у виробленні державної та муніципальної політики, розвивати та втілювати принцип демократії участі та спільної відповідальності;
- 5) ініціювати та залучатися до провення акцій громадського лобювання змін до законодавства про політичні партії та виборчого законодавства, що мають на меті підвищення ефективності, прозорості та фінансової спроможності політичних партій.